

Megjelen: az ünnepnap utáni napot kivéve mindennap.

Előfizetési feltételek:

Helyben hához horára:	Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 12 frt 40 kr	Egész évre . . . 15 frt 60 kr.
Fél évre . . . 6 „ 20 „	Fél évre . . . 7 „ 80 „
Negyed évre 3 „ 10 „	Negyed évre 3 „ 90 „

Hirdetmények díja: 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésénél 6, és minden következőknél 3 ujkr számított. Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatásánál kedvezőbb feltételek mellett vételnek föl. — Bélyegdíj külön 30 ujkr. — Magánújs 3 hasábos petit-sor 15 ujkr.

ALFÖLD.

POLITIKAI NAPI LAP,

egyszersmind az aradi gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Arad, július 25.

Mi mentheti meg Ausztriát?

(K.) Ily czim alatt Pesten, Eggenberger könyv-árúsnál egy, alig 15 lapból álló röpirat jelent meg, mely a helyzetet festi s javaslatokat tesz az iránt, miként szabadulhat meg Ausztria a végveszélytől.

A névtelen szerző irata kezdetén bebizonyítja, hogy Ausztriának eddigi politikája tarthatatlan. Eseteli a 48 óta követett politika kárhözvátosságot, mely a pusztulás szélére vezette Ausztriát, s melyből, ha kiszabadul, nem magának köszöni, hanem Franciaországnak. A francia háborúk óta harmadizban bizonyította be Ausztria, hogy híres óta ereje mellett sem tud saját emberségéből fönnállani: 1848-ban, 1859-ben s jelenleg. Nem a harci erő, hanem az egészséges politika tartja fenn jelenleg az államokat. Benedektől, ugymond szerző, tehetetlenségé- nél inkább és méltán rosz néven vették, hogy nem volt elég férfiú bevállalni, miszerint nagy feladatának nem képes megfelelni, hanem elbizakodásában elvállalta, a mi erejét túlhaladta. De vajjon kisebb hiba e, ha oly kormány, mely évekig ideoda kapkodott, s híres lón programmalanságról, most, e vézes pillanatok alatt, nem bír elég lelki erővel, hogy lelépjen s másnak, nálánál hivatottabbnak engedje át a tért? Nem kell-e a legkeserűbb lehangoltságnak átadnunk magunkat, ha látjuk, hogy Ausztria, annyi experimentatio után nagyszerű helyzete által követelt elhatározás helyett mostjára kisszerű rendszerváltozást, de még tán azt sem hirdeti, s hogy újra néhány tehetetlen s elfogult aristokrata kezébe kerül a kormányal együtt a nemzetek s a birodalom sorsa.

Birodalmak szétbomolhatnak, országok elpusztulhatnak; de népek és nemzetek többé le nem tűnnek a világ határáról, a nemzetek érdekei örökkévalók, nekik elvülhetlen jogaik vannak. Ilyen, szerződéses által az osztrák birodalomhoz csatolt, s mert legifjabb, tán legerőteljesebb nemzet a magyar, s Magyarországnak joga van, sőt kötelessége követelni, hogy megadassék neki mindaz, mit nyugalma, megelégedése, jóléte kíván. Magyarország, mely sorsát önkényt kötötte a Habsburg-dynastiához, ha a köteleket, mely e vesztéknek rohanó birodalomhoz lánczolja, szét nem akarja tépni, köteles felszólalni, és legjobb meggyőződése szerint előadni a módot, mely első sorban sz. István birodalmát, általa pedig az osztrák monarchiát is a végbukástól megóvja.

Hiába akarnának tatarozni romot. Épület, mely alapjaiban megingott, erőssé nem válik az által, ha új tetőt raknak föléje. Újból kell építenünk. Azon Ausztria, mely a német császárság megszűnése óta 1848-ig, mint abszolút uralkodású állam, fönnállott, nincs többé. A Bach-féle centralisatio, a Schmerling-féle álkormányosság, a Belcredi féle foederalista kaczerkodás mind hű kísérletek valának, melyek a roskadozó birodalmat támogatni sem bírták, nem hogy erősíthették volna. Ausztria absolutista, centralista, buroaucrata és aristokrata egyeduralmi álmaival megszűnt létezni. Vagy nem lesz többé osztrák monarchia, vagy olyan lesz, mely a szükség pillanatában haszonvehetlen szuronyok helyett népeire támaszkodik; mely a helyett, hogy minden államintézményeit csak a katonaságnak rendeli alá, első sorban nemzeti nevelésére, mívelésére, gazdagítására és boldogítására fordítja figyelmét; mely a helyett, hogy milliókat költsön meddő buroaucratikus, senkit ki nem elégtő gépezetre, népei autonóm rendelkezésére bizza ügyei legnagyobb részét, és a megtakarítandó összegeket gyümölcsöző beruházásokra fordítja; mely a hadseregbe temett száz meg száz millió helyett honvédségről gondoskodik, s a mibe a cifra montur és örökké tartó harcászati szültség került, azt a népnevelésre, a tudományra, a művészetre fordítja. Nem holdkóros álmak ezek.

Egy állam sem létezhetik csak azért, hogy minél nagyobb haderőt fejtsen ki, és hadserege teljes számú kiállítását tekintve legfőbb államczélul. Korunkban többé nem is volna szabad foglaló háborút viselni, és valóban csak a nemzetek folytonos mívelődésén és teljes felszabadulásán mulik, hogy a csupán kormányaikban létező ezen hajlamok többé ne érvényesülhessenek. A nagy állandó hadseregek kora is lejárt már, nincs többé szükség rájuk, a belül megelégedett államot semmiféle külső hatalmasság nem meri megtámadni, mert drága kincsül tekintett szabadságát, kielégítő intézményeit, rendezett társadalmi viszonyait, családját és tűzhelyét megvédeni minden honpolgár kész, s minél kielégítőbbek e viszonyok, annál inkább buzdul védelmőkre minden egyes. Ezért kívánjuk, hogy Ausztria elégítse ki nemzetét. Az első lépés Velence átengedésével már megtörtént. Reánk nézve a kielégítés első sorban Magyarországot illeti. Az első reformlépés a kormányrendszer gyökeres, végleges, tökéletesen szabadelvű átalakítása. Nem szűkkeblű alkudozást értünk, nem egyes engedmények fukar kicsikartatását. Magyarországnak nem szabad alkudoznia.

Magyarországot csak a 48-i törvények összes teljes visszaállítása elégítheti ki. Még a revisio sem szabad Ausztriának követelni, mert, habár a revisio szükségét Magyarország is elismeri, de revidálni azokat csak saját érdekében, önkielégítésére fogja. Rendezzék be lajtántuli testvéreink sorsukat, amint lehet. De Magyarország ren-

dezését bízzák reánk, s abba semmiféle hivatlan, a nemzet bizalmát nem bíró idegen kormányférfiak bele ne avatkozzanak. Sőt bizalommal nem bíró saját kormányférfiaink se játszanak ott kényük szerinti szerepet. Világossá lett immár, hogy az októberi diplomával restitult magyar kancellária, bármely jó érzelmű hazafi álljon az élén, nem elégíti ki a nemzetet. Ily férfiú és férfiak csak felelős magyar miniszteriumban találják helyüket, azért is elodázhatlan sürgős kötelessége Ausztriának, illetőleg egyik legsürgősebb, de egyszersmind áldásdus földadata a fejedelemnek, hogy az ország legünnepelebb, független pártbeli férfai sorából bizzon meg valakit a teljes magyar miniszterium alkotásával. Csak, ha e főkérdésben helyreállt a törvényes állapot, csak akkor lesz megnyerve ama biztos alapon nyugvó kiindulási pont, mely Magyarország kielégítését lehetővé teheti. Szerző teljes magyar miniszteriumot ohajt, melyből a magyar pénzügyi és honvédelmi miniszter se hiányozzék. Az ország bizalmát bíró férfiakból alakult magyar miniszterium — ezek az irat végső sorai — támogatva a közvetlen választás utján alakult képviselőház által, és fölmentve a küzdelem alól, melylyel Bécs hagyományos politikája Magyarország minden haladását törekvései ellen tört, támogatva a fejedelem által is: ez oly tényező, mely valamennyi függő bel- és külkérdéseink üdvös és könnyű megoldását előre is biztosítja. Ily föltét alatt a korlátozott államférfiak által a birodalom és országok kárára annyiszor meghiusult végservezkedés sikerülmi fog, és a megelégedett, erős és boldog sz. István birodalma mellett a monarchia is meg lesz óva az 1866-ikiakhoz hasonló csapásoktól!

Arad, július 25.

(T.) Lehet, hogy péntek estig, lehet, hogy jó időig azon tul nem csatateri tudósításokat, hanem csak a fufangos diplomata ezermesteri működéséről kellend különböző tudósításokat közölnünk; legalább kétségtelen, hogy az irányadók részéről a legnagyobb erőmegfeszítéssel egy hosszabb fegyverszünet s ha valahogy lehetséges, a béke helyreállítására törekednek. A rendkívüli csapások után, mik Ausztriát rövid idő alatt érték, nem csodálható, ha ez állam kormánya csak némileg türethő föltételek mellett is, békét kötni hajlandó. Német szövetséges társainak az undorodásig ügyetlen eljárása, Napoleon gyanus barátsága, az orosz kormány semlegessége s végre Anglia vezérférfiainak ujabbban a parlamentben mondott szavai után, nincs is más hátra, mint az erők ujabb s célravezetőbb összegyűjtéséig időt nyerni, vagy is békét kötni. Megszerezheti-e azt a kormány, ez ötnapi fegyverszünet nem ujabb szemfényvesztés-e a porosz diplomata részéről, mely Páris és Sz. Pétervárot a legünnepelesebb biztosítékokat adó Poroszország mérsékeltégéről; vagy pedig e néhány napi szünet után még borzasztóbb napoknak s végharcznak a késig nézhetünk-e elébe, — az mind egyedül Poroszországtól függ, hogy a szerint állítja-e föl békeföltételeit, hogy azok Ausztria becsülete, jóléte s integritásával megegyezzenek.

A francia kormány és sugalmazott lapjai mindenképen rajta vannak, hogy Ausztria békét kössön. A „Constitutionnel“ jul. 21-én a többi közt írja: Miután Poroszország a császártól a béke helyreállítására javasolt a apeszmekekhez hozzájárult, a béke helyreállítása, vagy a harc folytatása a bécsi kormány elhatározásától függ. Nem tudjuk, mik Ausztria jelen szándokai, mily reményeket táplál azon új segédforrásokra nézve, mik a háboru folytatását lehetővé tehetnék, s mire határozandja magát. De nekünk, ugy látszik, hogy sulyos okok tanácsolják Ausztriának a Napoleon császártól eredő békejavaslatokat s Europa (?) szavát meghallgatni, mely kívánja, hogy Ausztria azokat vissza ne utassítsa. — Mint e szavak értelméből kivehető, Napoleon már jogosítva érzi magát, egész Europa nevében szavát hallatni.

Ugy látszik, a volt Bund németországi részei nincsenek az ötnapi fegyverszünetbe bele foglalva. Karlsruhe-ból jelentik jul. 22-én: Megbizható értesülések szerint, ide Poroszország egy s o m m a t i o j a érkezett, s a nagyhg annak elfogadását határozta el. — Továbbá: a Magdeburg és Lipse közt fölláttva volt tartalékhad a meklenburg-schwerini n h g parancsnoksága alatt, B a d e n és W ü r t e m b e r g megszállására van kijelölve. Vogel von Falkenstein jul. 22-én Frankfurtból Csehországba utazott egy parancsnokság átvételére.

Olaszországból még eddig hir nem érkezett, vajjon az olasz kormány ráállt-e az ötnapi fegyverszünetre. B r e s c i á b ó l jelentik július 20-án: a tyroli határról írják 19-ről, hogy 12000 osztrák Trientből Innsbruckba ment, mintegy 13000 még Tyrolban marad. — Az olasz előőrsök P i a v e b a n vannak. — Carignan hg és a hadügyér üdvözölék Garibaldi ampolai és condinói győzelmé alkalmából.

Az „Ostd. Post“-ban olvassuk: Hogy mi indította a poroszokat az utóbbi napokban hadasapataikat Magyarországra küldeni, arról az e hó 23-án Bécsbe érkezett „Berliner Börzenzeitung“ következő tanulságos fölvilágosítást nyújt. A berlini lap írja: Ide érkezett tudósítá-

sok szerint, a porosz 2-dik hadsereg egy részeg gyors haladásban Pozsony felé tart, hogy a teljes kitörésben levő magyar fölkelésnek (!) kezzet nyujtson s tegnap valószínűleg Pozsonyba már be is vonult, mialatt egyuttal az Olmützből oda visszavonuló osztrák éjszakai hadsereg maradványait is üzőbe veszi.

B u k u r e s t, j u l. 21.

A tegnapi „Romanul“ sok közérdekű kül- és belföldi eseményeket hoz, melyek közül majd mindenik érdeklí edes magyar hazánkat is, azért czélszerűnek tartom azokokat, habár rövid kivonatban is, e lapok t. cz. olvasóival megismertetni. Az itteni alkotmányozó gyűlés bevégezvén fontos feladatát, e hó 18-án bezaratott. Károly fejedelem ő fensége bezáró beszéde békés szellemű s tisztán kimondja, hogy a mostani europai nagy mozgalmak közepette Romania szoroson fog ragaszkodni a semlegeség elvéhez. Ez elvből kifolyólag a hadsereg már régen bevonult dunamelléki táborából szokott laktanyáira, s nem fog az erdélyi határok közelében, mint beszélték, táborba szállni. A porta legközelebb el fogja ismerni I. Károlyt, ezt a „R.“ ismételve erősen állítja, daczára az ellen-tábor által keltett álhíreknek. Ha e megerősítés egyszer tényre válik, akkor szép jövőnek néz elébe Romania, minthogy az új fejedelem, a mint eddigi tetteiből következtethetjük, nem barátja az ábrándpolitikának.

Egy másik fontos esemény, mely nagy aggodalmat idézett elő, a c h o l e r a dühöngése Moldovában, sőt már Romnik megyében és Brailában is. Jassyban naponta hetven emberélet esik e telhetetlen szörnynek áldozatul. Rimnik szerathoz Buzó csak két posta, innen Ploest csak három posta s ha itt idáig elhatol, akkor Brassó *) és Bukurest egyaránt veszélyben van, miután Ploestén át folytatja e két város ismeretes nagyszerű kereskedését. A hatóság megtett s megteszen minden lehető elővigyázati rendszabályt, de ha áll, miszerint a nyári hőség elősegíti e ragály terjedését, azon esetben aligha megszabadulunk tőle, levén itt olyan hőség most, a melyet 12 év óta egyszer sem értem. Román nyelven julius kuptornak — kemence — neveztek el s e nevezetét az idén ugyancsak megérdemelni igyekeznek. Az itteni idei természet általában igen kielégítő, a mint másoktól hallom, nem sokára egy kirándulást teendek falusi barátaimhoz és ekkor többet fogok írhatni ez év áldásairól. Jégeső, legalább Bukurest környékén eddig nem volt, s így magyar biztosító társaságunknak is jó aratásra van kilátása, minthogy a jég elleni biztosítást is elkezdette.

Említettem román lap megemliti, hogy K. hazánk fia is bocsatott ki a nemzethez egy felhívást, s megígérte, hogy ma egészen közleni fogja, azonban mai számában még csak említést sem tesz róla. Mi ok indíthatta e hirletleni megdölgölködtésre, ez szerkesztői titok, de tegnapi vezérezikkéből álljon itt egy pár mondat minden megjegyzés nélkül: „Kénytelenek vagyunk kimondani, hogy K. urnak ezen manifestuma nem fejt meg eléggé a mostani europai események fontosságát, melyek Magyarországnak a mostani háboruba való keveredését indokolják s másfelől az 1848. és 49-iki forradalom tanúságai és a száműzés éveit nem tanították meg eléggé arra, hogy egyformán fontosnak tartsa minden az osztr. birodalmat alkotó nemzetet. Igaz, hogy elősmeri a horvátoknak, szlávoknak és dalmatáknak azon jogaikat, hogy Magyarhontól elszakadjanak, azonban a legerősebb és legszámosabb elem, melylyel 1848 és 49-ben oly sokat kelle küzdenie, ki van törölve K. manifestumából. Magyarország volt kormányzója előtt Magyar- és Erdélyország egy és ugyanaz. Az utóbbi száz év története megtaníthatta volna, hogy nem ez a románok hite és meggyőződése. H ó r a, K l o s k a és J á n k u küzdelmei olyan emlékek és olyan leczkék, melyeket nem kellene a magyaroknak elfeledni, ha azt akarják, hogy harczoljanak és segittessenek a többi népek karjai által szabadságot kérni maguk számára, de egyszerre meg akarni ölni a többi nemzetek szabadságát és függetlenségét, nem következetes, nem igazságos, de még nem is okos dolog. Meg kellene ezt gondolni a magyar testvéreknek s a t.“ Hogy a mi szabadság a magyar nemzetnek, az szolgaság a román nemzetnek, ezt én meg nem foghatom. Ezt megfordítva mondhatjuk pl. a mi szabadság a romának, az rabláncz a magyaroknak. Ugyan hogy fogunk kivergődni ebből a dilemmából?

Tegnap nem jött bécsi postánk, sem távsürgönyünk, e perczig azt hisszük, hogy most folynak ott a környéken a legdühösebb összecsapások.

B u c s e s d i P á l.

K ü l f ö l d.

Hogy mily közönyösen nézik az angol illetékes kö- rök Ausztria meggyöngítését, kitűnik a jul. 21-ki ülésben mondott parlamenti beszédekből:

L a i n g a benemavatókasz elvét védte. Ekkép — ugymond — Olasz- és Németország nagygyá és függetlenné lesznek, Anglia és Európa, sőt Ausztria érdekében is. Szóló reményli, hogy a kormány a parlament meg-

*) Hir szerint Brassóban már mutatkozik a cholera. — S z e r k.

kérdése nélkül nem vállalkozik fegyveres beavatkozásra.

Horoman a francia és angol érdekek közti ellentétéről beszélt; azt mondá, hogy Anglia függetlennek kívánja látni Olasz- és Németországot. Franciaország pedig az ellenkezőt hajlja. Szerinte Ausztriának saját érdekében ki kellene lépnie a német szövetségből. Bismarkról azt mondá, hogy ez most nagy s közhasznú czélokra törekszik.

Bowyer szót emelt Ausztria s a katholicismus mellett.

Gladstone rokonszenvét fejezte ki az olaszok s a németek függetlenségi harca iránt. Szerinte Poroszország főuralma Németország fölött, általános jótétemény, Ausztriának elég tere van Németországon kívül.

Stanley a fegyveres beavatkozás ellen szolt. Anglia — ugymond — nincs lekötve semmi irányban; a fegyverszünetre vonatkozó francia javaslatot emberiségi tekintetből pártolta, de annak meghiusulása után semmi további lépést nem tett. Szóló ugy vélekedik, hogy Franciaország sem szándékozik fegyveresen beavatkozni; aztán megjegyzi, hogy Anglia nem adhat addig tanácsot Ausztriának, míg a békefeltételeket teljesen nem ismeri. Egy tömör Éjszaki-Németország alakítása nem ellenkezik Anglia érdekeivel. A kormány lehetőleg igénybe fogja venni a parlament tanácsát.

A felsőházban lord Stratford a Dunafejedelemségre vonatkozó okmányok előterjesztését inditván, oza és megjegyzi: Poroszország a hospodart valószínűleg más felforgatási tervek összefüggésében támogatta. A feltétlen be nem avatkozás, a világos szerződéstöréssel szemben, képtelenség; a parlamentnek a tárgyat meg kell vitatnia és a kormánynak véleményét kifejeznie. Derby ezt választa: Az erre vonatkozó okmányok előterjesztése a mostani percében meg nem engedhető; Angolország beavatkozása időszerűtlen. Poroszország részvétele a Dunafejedelemségekben történetkél nincs bebizonyítva. Az értekezleti hatalmak a hohenzollerni herceget nem ismerték el ugyan, de Törökországot erőszakos lépésektől visszatartották; Derby békés kiegyenlítést remél, valamint Russel is; végül Stratfordt visszavonja inditványát.

A bécsi „Debatte“ jelenti: „A kormány kész beleegyezni, hogy a birodalomnak Németországhoz való állása változást szenvedjen. Az események folyása a Bundot elseperte, és az 1866-ki Ausztria valóban nem érzi magát hivatva, az 1815-ki roskadó művet ismét helyreállítani.“ Nagy fontosságú közlemény!

A cseh-szláviai határról írják az augsburgi „Allgemeine Zeitung“nak jul. 17-ről:

„Neisseban jelenleg 2000 magyar fogoly van, de nincsenek többé a várba bezárva, hanem a váron kívül tábori sátrakban tanyáznak. Tegnapig Waldenburgen át vasuton 21,000 osztrák fogoly és könnyen sebesült szállítottatott el. A nehéz sebesültek és a 48 száz, nincsenek ide számítva.“

Utolsó posta.

Arad, jul. 25.

A diplomatai tárgyalások buzgóan folynak s általános az a hír, hogy a béke meg fog köttetni. A bécsi miniszterium összes tagjai szorgalmazzák a békét, csak a katonai párt szeretné a háboru folytatását. A feltételekről eddig csak az látszik bizonyosnak, hogy Ausztria kiválék Németországból, de, Velenczét ide nem értve, terüetét megóvja.

A poroszok Frankfurtban erősen requirálnak. 52 millió frank van a városra kivette, s Manteuffel avval fenyegetőzik, hogy, ha 23-ig le nem fizettetik, akkor a várost lövöldöztetni fogja s katonáinak szabad pusztitást enged.

A fegyvernyugvás el vagy el nem fogadására vonatkozó hírek, a tény beálltával, elkésztettek.

Bécs, jul. 24. Zára községtanácsa a lissai tengeri győzelem alkalmából távirati uton feliratot intézett ő felségéhez; utalva a régi dalmát dicsőségre, s kifejezést adva a dalmaták azon ohajának, hogy a legújabbban ontott vér még szorosabbá s érinthetlenebbé tegye Dalmátiának Ausztriával való egyesítését. — Ő Felségének szintén távirati válasza mondja: Zárának szívélyes köszönet a hazafiai nyilatkozványért. A császár s a birodalom büszkén tekintenek a hí dalmaták hősi önfeláldozására. Soha sem tudnék megbarátkozni azon gondolattal, hogy az ausztriai

népcsaládból ily nagy becsű tag kiszakittassék. A ti hűségtek s az én szeretetem feloldhatlanná teszik a köteleket. Isten áldja meg Dalmátiát s erősítsen engem atyai szándékaim teljesítésében.

München, július 23. A poroszok ma bevonultak Hofbajor városba.

Pilsen, július 24. Ma 1500 főnyi mecklenburgi gyalog vonult be Hofbajor városba. Alkalmassint Beirent megszállása a legközelebbi cél. Plauen száz városban roppant requisitiokat tettek a poroszok; a polgármester elfogatott.

Páris, július 24. A mai „Moniteur“ írja: Olaszország épen most kijelenté, hogy szintén megszünteti az ellenségeskedéseket.

Az „Alföld“ magán távsürgönyei.

Bécs, július 24. Hivatalosan van bebizonyítva, hogy a porosz csapatok a fegyvernyugvási határvonalat megsértették. Az így jogtalanul elfoglalt helyek kiürítése végett a kellő lépések már megtörténtek.

Triest, július 24-én. Tegetthoff ellenadmiral Bécsbe utaztában ide megérkezett.

Carlsruhe, július 24. Edelsheim, külügyi miniszter, beadta lemondását.

Vegyes tudósítások.

* Az aradi első temetkezési egylet igazgató választmánya f. hó 29-én vasárnap, délelőtt 8 órától 12-ig a városháza teremében ülést tart, mely alkalommal jelentkező új tagok is fölvetetnek. Miután a tagok száma megsaporodott, a tagsági díj minden halálesetnél csak 8 kr, sőt, ha még több tag leand, ez is leszállíthatatik, míg a segélydíj mindig 50 ft.

* Lapunk tegnapi számában általános elterjedt hír után közöltük, hogy Elek mezőváros önkényesei értesítést adtak össze. Mint most hiteles forrásból értesülünk, e hír alaptalan volt. Az elekiek minden önkényesöknek 40 ftot határoztak, a mit ezennel helyreigazítunk.

* Az aradi zenede idei évi vizsgálja, saját helyiségén — templomutza, Czárán féle házban, — ma, csütörtökön, délelőtti 8 órától 12-ig fog megtartani, melyre a szülék s a zene barátai az igazgatóság által tisztelettel meghívattak.

* Mint a „Lloyd“ írja, a magyar mánások által alakítandó önkéntes lovas hadtesthez már megkezdődtek a toborzások. A hadtest szervezésére ő folsége által egy comité van kinevezve, melynek tagjai: gr. Bombehes, báró Fiáth, gr. Zichy Ödön s Csermelyi Lajos volt honvédeleznedes. A toborzás az egész országban fog eszközöltetni.

* A „P. N.“ kijelenti, hogy „Tájékozás“ czim alatt megkezdett cikksorozatának folytatását fontos okok miatt egyelőre fölfüggesztette. (Az illető cikket lapunk tegnapi számában mi is közöltük.)

* Szeged városa abbéli kérelmének, hogy tekintettel zilált pénzügyaira, a fogyasztási adóhoz a szükség tartamára 15% községi pótlékot szedhessen, a m k. udvari kancellária részéről, egyetértőleg a pénzügyminiszteriummal, a fennforgó rendkívüli körülmények tekintetéből, egyelőre azon kikötéssel adatott hely, hogy ezen pótlék beszedése a fogyasztási adó beszedésével együttesen eszközöltessék, s az utóbbinak bérbeadása esetében a városnak csak a bérlet után reá eső rész szolgáltatassék ki. Minthogy továbbá a bor- és hufogyasztási adó Szeged városában jelenleg bérbe van adva, az államkincstárnak minden veszteség és hátránytól megóvása végett kimondatott, hogy a kérdéses fogyasztási adópótlék beszedése csak 1867. évi január első napjától lépend életbe.

* Egyik utóbbi számában a „N. Fr. Pr.“ mondja: Távol legyen tőlünk, hogy éppen e pillanatban megbánjunk valamelyikét az osztrák nemzeteknek; azonban minden nemzetiségnek el kell ismerni, hogy Ausztriában a német nemzet a többi fölött elvitáztatlan szellemi fennsőbbiséggel bír. Erre a „Hon“ következzen szelvényezést teszi: Nincs ott szükség a nemnémetek ily elismerésére. Beszélnek a tények. Német az osztrák külügyi politika, melyet ugy vezetnek, hogy 1848 óta két specialis nagy háboruja volt Ausztriának, s más minden európai viszály folmerülésére rögtön válságba esik. Német a had-

sereg vezénylete. Solferino, Königrätz. Német a financiája. Több mint háromezer millió adósság, azonkívül a mibe a mostani háboru került, mely egészen még ezután fizetendő kontóra vezetett. Végül: a minden solid kereskedést lehetlenítő örökös ingadozása a valutának, s azon elviselhetlen állapot, hogy még teljes béke idején is örökös a deficit, háboru kitörése esetében pedig az évek alatt szörnyű megerőltetéssel nyert pénzügyi javulás egyszerre egy csapásra megsemmisül, s mindent megint előlről kell kezdeni. Ezek elvitáztatlan jelei a németiség fényes suprematiájának a többi fölött. A nevezett három dolgot akármelyik más kisebb nemzet se vezethette volna rosszabbul.

* Már a női szépséget is lehet biztosítani. Közélebb, mint írják, San Franciscóban alakult egy társulat a végből, hogy a nők szépségét biztosítsa. A programm így szól: „Minden hölgy biztosíthatja szépségét tetszés szerinti értékben, ha az annak megfelelő összeget lefizeti. A társulat 15 és 30 év közti hölgyeket biztosít, s kötelezi magát azon esetre, ha a biztosított, véletlen eset vagy betegség által szépségét elveszti, sőt, „ha maga magát rutnak találja is“, bizonyos meghatározott összeg kifizetésére.“ Ez utóbbi pont a legtöbb hasznó hajthatja a társulatnak.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

A hazai szarvasmarhatenyésztés ügyében, Kodolányi Antal, az országos gazdasági egyesület segédtitkára felhívást bocsátott közre, mely figyelemreméltó észrevételeket tartalmaz: Oly szarvasmarhafajról — ugymond az értekező — mely a legjobb igavonó, a leggyorsabbban s a legnagyobb mértékben hizékony s egyszersemind a legjobb tejelő állatokat is szolgáltatassa, szóval, a mely minden viszonyok között a legjövendelműbb legyen, ma már csak az álmodik, ki még az állattenyésztés abc-jén sincs túl. A magyar szarvasmarhafaj kitünő igavonó állatokat szolgáltat, tetemes mértékben hizékony, de fölötté lassu fejlődésű és általában rossz tejelő. Beismerem tehát én azt, hogy a magyar faj szarvasmarhát eredeti tisztaságában mindaddig, míg az eddigi módon gulyákban, az év legnagyobb részét legelőn töltve tenyésztetik s e tenyésztés mellett jövedelmet ad — fenn kell tartani; de nem ismerem be azt, miszerint a szarvasmarhatenyésztés emelése érdekében ez volna egyedüli feladatunk, sőt igen kívánatosnak mutatkozik, a magyar szarvasmarhában rejülő jeles anyagot oly más fajokkal keresztezési alapul felhasználni, melyek egy vagy más tekintetben a magyar szarvasmarhafajt felülmúlják. És én ki merem mondani, hogy a hazai szarvasmarhafaj keresztezése végett mi is bátran hozzányulhatunk a schorthorn és holland frizai fajokhoz, amaz hizékonyaság, emez pedig tejelés tekintetében, s a fiatalok gyors kifejlődésére mindkettő messze túlhaladván a hazai szarvasmarhafajt. Nem azért hoztam fel csupán e két fajt, mintha ezek volnának a magyar szarvasmarha keresztezésére egyedül ajánlhatók, hanem mivel e fajokból tiszta vérben tenyésztett tenyészállatokat a szomszéd Sziléziában a boroszlói tenyészállatvásáron is lehet, és pedig tetemesen olcsóbban, sem mint Angolország vagy Hollandiából hozatva venni (a Boroszlóban megjelenő állattenyésztési törzskönyvben eddig 329 darab shorthorn- és 738 db hollandi fajból származott állat van bejegyezve), sőt hollandi tiszta vérben tenyésztett eladó bikákat Cséry és Halász urak is évenként több darabot állítanak ki, melyek már acclimatizálva is lévén, annál nagyobb figyelmet érdemelnek, s egyelőre hihetőleg képes is lesz nevezett jelesen kezelt pesti tehenészet az ez érdembeni keresletnek megfelelni. — Hogy azonban ezen s hasonló keresztezés által csak az esetben fogunk célt érni, ha a keresztezés céljálul kitűzött irányban gondosan megválasztjuk az anyaállatokat, s azokat s azok ivadékait kellő irányban s módon takarmányozzuk, s az egyszer kitűzött irányban keresztezett állatokat folytonosan ugyanazon irányban tenyészítjük tovább: arról ma már az, ki csak az állattenyésztés fölveit ismeri is, meg van győződve, s így erről többet mondani feleslegesnek tartom. Annál kevésbbé hallgathatom azonban el azt, miszerint ki a magyar szarvasmarha beltenyésztése által akar szarvasmarhatenyésztésünk emelésére hatni, kiváló gondja legyen a bő és okzerű takarmányozásra, s főleg az állatok két éves koráig, mert ki erre figyelmet fordítani elmulaszt, az a különben is igen lassan fejlődő magyar szarvasmarhatenyésztéssel a kívánt célt elérni nem fogja.

Felelős szerkesztő: Környei János.

H I R D E T É S E K.

Házeladás.

A főtéren 44. sz. alatt Heintz Ferencz örökösei tulajdonához tartozó bérthajtó ház szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni ez iránt ugyanott Heintz Jozefa asszonyságnál.

322/1866. 502-1.3

Arverési hirdetés.

A zarándi járás főszolgabíró részéről Arad megye tekintetes úraszékének f. évi június 21-én 4777. sz. a. kelt végzéséhez képest közhírre tétetik, miszerint néhai Vurgye Tripion kerületi lakos hagyatékához tartozó a kerületi tjk. 250. lapján felvett 137. sz. a. lévő ház, beltelek és 1/4 kulállományú föld becsülve 480 a. 6 frtra f. évi augusztus 23-án először és amennyiben ekkor a becsárón felül ígért nem tétetnék, f. évi szeptember 21-én másodsor mindenkor délelőtti 10 órakor Kerületi községe házánál nyilvános árverésen el fog adni.

Az árverési feltételek e hivatalnál megtekinthők lévén.

Kelt Erdőhegy július 23-án 1866.

Köpf György, t. m. esküdt.

1002/1866. v. 501-2.3

Arverési hirdetés.

Alírott végrehajtó bíró által közhírre tétetik, miszerint Roth Mór szemlaki lakos részére Blau Salamon m.-pécskai kereskedőtől 4200 ft váltóbeli tőke s járuléka ki-elégítésül lefoglalt különböző boltbeli cikkek és háziutortok f. évi júliushó 31. napján d. e. 9 órakor panaszolt lakásán tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett eladandó lesz. Mire is a venni szándékozók ezennel meghívattak.

Pécska júliushó 23-án 1866.

Popovics György,

t. szolgabíró.

321/1866. 498-3.3

Arverési hirdetés.

A zarándi járás főszolgabíró részéről Arad megye tekintetes úraszékének folyó évi ápril 19-én 2498. sz. a. kelt végzéséhez képest közhírre tétetik, miszerint néhai Tódor Onutz szintyei lakos hagyatékához tartozó szintyei 149. számú tjkönyvben örökhatyó és vele közös tulajdonos néhai Tódor Petru névre két egyenlő részben felvett 135. számú beltelkes ház, 1/4 kulállományú föld és 1339/24. h. r. sz. a. lévő fajás föld, becsülve összesen 220 a. 6. frtra f. évi augusztus 13-án először és amennyiben ekkor a becsárón felül ígért nem tétetnék, f. évi szeptember 10-én másodsor mindenkor délelőtti 10 órakor Szintyei község házában nyilvános árverésen el fog adni.

Az árverési feltételek e hivatalnál megtekinthők lévén.

Kelt Erdőhegy július 14-én 1866.

Köpf György, t. m. esküdt.

Épen most jelent meg és 246-11

BETTELHEIM TESTVÉREK

könyvkereskedésében kapható:

- A menyházi ásványvizforrás. Közli Kéri Imre. Szerző Máté János. Ára 1 ft 50 kr. o. é. Ára 1 ft 20 kr. o. é.
- Az 1848. nemzetgyűlés. Egész munkának ára 6 ft 50 kr. Ára 50 kr.
- Önügyvéd a nőket illető jogügyekben. Irta Kassay Adolf. Ára 1 ft. II. füzet 40 kr.
- A magyar nyelv teljes szótára. Szerkeszti Ballagi Mór. 1 füzet ára 50 kr. o. é. Ára 60 kr. o. é.
- Az angol forradalom I. Károly haláláig. Irta Guizot Ferencz. Ára 30 kr.
- A hang mint műanyag. Ára 2 ft.